

LES LLETRES

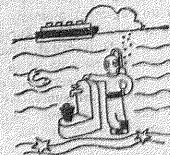
ANALS DEL PERIODISME

Ha sortit el primer número dels "Anals del periodisme català", publicació de l'Associació de Periodistes de Barcelona. Forma un volum de més d'un centenar de pàgines esplèndidament presentat i conté gravats relacionats amb actes periodístics. Entre el text hi figura la conferència de Lluís Duran i Ventosa sobre l'aportació dels periodistes a la Renaixença Catalana i la redacció d'Anton Busquets i Punsat sobre els homes de la revista "Joventut". També conté un assaig de Mossèn Cavall i Gels sobre el periodista Mestre en Gai Saber i un estudi de Lluïcia Canyà sobre la contribució de les dones en el nostre periodisme. Hi ha una secció dedicada a recollir els treballs apareguts en els diaris barcelonins sobre temes periodístics. La crònica conté un resum dels fets relacionats amb el periodisme català. Cal remarcar que es tracta d'una publicació de primer ordre digna dels millors elogis.

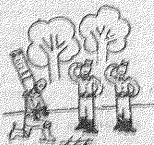
EXPOSICIO MONOGRAFICA DE LA TAULA PARADA

Per les impressions que es tenen dels participants a l'exposició Monogràfica de la Taula Parada hom preveu que la tònica dominant d'aquesta manifestació del Foment de les Arts Decoratives serà la modernitat. Les arts del cristall, la ceràmica i l'orfèbreria, de tan gloriosa tradició a Catalunya, s'han amb aquesta exposició una ocasió poques vegades oferta de lluir en compliment d'una de les funcions per què han estat creades i no com a peces fredes de museus. Els nostres artistes decoradors, i tanent doncs, l'alt valor pràctic de l'Exposició, oferiran les seves creacions en aquest sentit de valor funcional que és un dels principals que fa més sòlid de l'art contemporani.

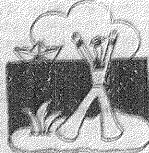
UNA ALTRA EXPOSICIO D'ART RELIGIOS

Coincidint amb les festes de Nadal, serà inaugurada a Roma una exposició internacional d'art religiós. Els artistes desitjosos d'exposar-hi, han de remetre llurs obres abans del dia 15 de novembre. L'Associació francesa d'Exposició Artística, Rue de Montpellier, 2, Paris, facilitarà tota mena de detalls relacionats amb aquesta manifestació d'art.

CLAUSURA D'UNA EXPOSICIO

Avui va ésser clausurada al museu d'art i història de Ginebra una exposició de pintures antigues xineses.

LES TAPISSERIES DE BEAUVAIS

Les "Galerias Lafayette" han organitzat, mitjançant el concurs de M. A. Aubert, i en ocasió de l'Exposició de Beauvais, l'exposició d'inaugurarà durant els primers dies del pròxim mes de novembre.

UN NOU LLIBRE DE JOSEF MARIA DE SAGARRA

El nostre difunt, dia 29, a les 7 de la tarda, tindrà dia a la Sala de Conferències de la Llibreria "La Rosa" la primera lectura del nou llibre de prosa "La Rosa de Catalunya" pel seu fill, autor, el col·laborador i el seu fill, el Sr. Sagarra, el qual se l'ha dedicat a la seva mare. El llibre és una obra de gran interès i de gran valor. Per saber més del llibre i de l'autor, vegeu "L'Avui" del 29 de novembre, pàgina 10.

LES ARTS

UN MOMENT INTERESSANT DEL FILM "EL SIGNO DE LA CRUZ"

Contes d'AVUI

Confessió de matinada

per Joan Minguetz

LES dues figures avancen premiosament, tintejant. El final els bolca una claror gruagüenca que perfila les seves faccions, s'ajeta damunt l'ombrivolt embalum del catell i els relliscas esquena avall, bavejant-los. Entorn, pudor de quitra, despulles de marisc i rotllos de corda serpentejant, a l'ombra dels velers que vetllen la son del moll.

No han pogut resistir el reclat de la taverna, i l'ombra tutejant els engoleix. Ara ajeuen llur fatiga damunt la banqueta, que l'assiduïtat de les anques ha polit.

—Temps de Déu, Guillem! El vell ni se'l mira. Al fons del vas, el groc de l'absenta li filba els ulls, com una femella expectant.

Al voltant d'ells es forma una zona de silenci impermeable al brogit dels qui arriben. Un silenci ronc, ple d'interjeccions no formulades per sobreenteses ja. Els rostres immòbils, on vibra només el llavi a cavall de la buïlla, delaten l'oblit. Sentiu com passa el temps, com es materialitza i s'esmicola vanament, cantat pel despertador de l'entresol. L'home jove prova de desesitjar-se d'aquesta pau, que acaba per ésser-li una tortura:

—Si poguéssim el ram, Guillem... Es va fent de dia, i la vostra dona... L'home continua refugiat en el silenci.

—Començarà de passar ansia... —I bé, què? Per no són.

La recança de no haver dit prou el fa rependre.

—Sinó que els cadells com tu no ho poden entendre encara... Tu no ho saps el que és una dona de deute. Si vols tenir qui t'estri i et motaïsi i t'aguanti els rampells, casa't, creu.

—Oh, vos per a donar consells, rei! Ara la mirada del vell ha corregut directament als ulls de l'altre i s'hi s'hi clava amb una duresa metàl·lica. El jove murmura:

—Bé, mireu: no en vull de veams. Ha contestat pel que cèien.

—Era bé jo que demano que t'expliquis.

—Com vulguis. Jo només us deia que hautes de començar per donar exemple. Vos teniu dona, sabut. Però veteu.

El seu animació solista ha tret l'atenció de la mestressa, que un roscat s'empueta peces de coure.

—Dones t'hi parlo, mireu. Després de veure la turulla!

—Ja et pots penjar que tant se m'hi fa. Però perquè vegeu.

I l'home emula, d'un relleu, amb una veu que de sobte és roscat accent.

solter, havia viscut amb un oncle numismàtic i filatèlic; i abans de marxar, anà a pregar-lo que el llingués al corrent d'Antonia, de la seva salut, de la seva mena de vida...

—Ben pensat, noi—aprovà l'oncle. Una malaltia de següida hi és. I, tot plicant l'ullet:—Altrament, això del matrimoni és una exclusiva que demana molt d'ull.

La cara de Guillem té ara un rituetus amarg.

—Vaig sortir amb aquest pronòstic... I bé, quan ja empenien el camí de tornada, l'oncle m'envià un radiograma: "No avisis retorn, visita'm a rribada"... Aquests mots em varen fer perdre la serenitat. ¿Què li havia passat a la meua dona? Bataria malalta?? Morta? No valia gosar formular més suposicions: les que quedaven eren tan dures d'admetre...

I conta com apressà el viatge, com ordenà manobres que els haurien pogut costar el naufragi, tot per guanyar un parell de dies, i en una escala a Marsell, desfer-se del comandament, preteixant noven greus, per a continuar el viatge per terra.

Arribà a Barcelona que l'oncle encara no estava llevat. Quan li anunciaren la visita, va fer una ganyota bo i refregant-se els ulls. No l'esperava tan aviat, i donk temps per refes-se de la sorpresa amb unes paraules banals i reticents. A la fi, esclatà:

—Bé, ja veuràs, jo no voldria embulcar-me. Una altra vegada no em vinguis amb encàrrecs; missiòns de llicències no fan per mi. I me'n vull rentar les mans. La teua dona no m'ha guair de caus, és cert. Però...

Davant l'angúnia de Guillem, de les seves mans crispades, de la seva cara ullerosa, l'home vacilla.

—En fi, hi ha un home que va veure-la potser dues vegades la seva dona. Un home ni alt ni baix, tigué espés, una mica escanyolit tot a Volta pels quaranta. Ja sap que m'agrada fer més pensaments. Però la cosa dura, les visites no són curtes ni venen en va ple. En fi, tu mateix vigila. Però no perdís la serenitat. Comt que jo no se res.

Guillem clogués els punys. Un moment va semblar atort per la revolta. Després d'un sigh resoltament i no li senas acomodar-se.

L'aguardi va durar tres dies. Tindrà dies el març, tindrà la casa, esperant la visita i guardant-se de la dona per no ésser reconegut. Dos vegades havia estat temptat d'aturar la seva muller i de reconar amb ella; després sense sentir, li faria explicar. L'endressa impacient, l'empenyia pel la seva dona; un moment arribà a dir: "Bé, sense amparar-rijo, que ja va esperar les instruccions, emans el peuet solista. Ha suposada tot això ja expliçadri i t'ho diré."

Arribà al tercer vespat. Els carrers d'Assuta, un vent glacial els combava, i Guillem, mirant des de la seva de la plaça, ja se des-

EL CINEMA

SINCERITAT

Quan Alice Field rodava "Vieille canaille", va haver de representar certes escenes de violència, que en l'obra eren simplement explicades, però que Anatole Litvak com a cineasta va veïguer fer realment. Una d'aquestes escenes es rodava en una comissaria de polícia, on Alice Field—més ben dit, el seu personatge—era conduïda entre algunes pobres dones del carrer que una zorra de la brigada havia portat allí. Aquestes havien de ficar-se sobre d'ella i espinyar-la de bella manera, però van prendre llur paper tan a la valenta que quan va aturar-se el rodatge, Alice Field estava completament macada a cops, i esgarrapada, amb el vestit estripat i els cabells esparsos.—"No em fotografieu—va dir—que ningú no em conèixeria... afortunadament, però almenys per aquesta vegada tothom ha estat sincer" i se'n va anar a què la curesin.

UNA ALTRA PARELLA

Clark Gable i Jean Harlow concentren tota l'atenció de Hollywood. Després d'haver un o dos films en col·laboració, es presenten ara en "Hold your man", film dirigit per Sam Wood, que es basa en l'encant sensual que emana d'ambdós protagonistes. (No pas el "sex appeal" nom que ja es comença a emprar en massa des de nostre llenguatge i és posat a totes les sales).

ALSACIA

No tornem a parlar de l'estat del teatre a Alsàcia. Ens referim només a una representació de la tragèdia—o drama, no ho sabem—"Eckermann-Chatrian "Le Juy polonais", al teatre Soré. Si hom ha llegit l'obra no pot menys de sentir desitjos de veure-la representada. Amb aquest mateix títol—però de diferent autor—es va estrenar al repetit teatre una obra, deu fer cosa d'una setmana i mitja.

MONARQUES AL CINEMA

La biografia en cinema és un gènere que des dels seus primers temps ha tingut una gran acceptació. Recordem en el cinema mut, per exemple, les biografies múltiples de Napoleó, Pau II de Rússia, de Ricard Cor de Lleó, i Carles VII de Suàcia. Avui, després d'Enric VIII, de Cristina de Suècia, i de Caterina de Rússia, ve un film de la vida de Frederic II el Gran de Rússia. Hom ex-haurirà a mesura que films d'aquesta mena es facin, tots els homes grans i transcendents. Aleshores tindrem una època feliç del cinema: es faran biografies d'homes vulgars. En canvi de vides d'homes celebres només se n'han portades poques al cinema: Livingstone, Washington i—encara que molt superficialment—Fulton.

UNA PROPOSTA INTERESSANT

Abandonant la solidaritat França-Itàlia, el senyor René Bruyer ha proposat que "Horace" i "Britannicus", tragèdies de Racine, siguin representades a Roma, a l'escenari de la Ciutat Eterna. Això respon a una necessitat i a un sentiment nou més precls i més substancial de la solidaritat mediterrània. Segons el proposant, el lloc més apropiat per a la representació d'ambdues tragèdies és el Forum.

VAMPIRESES 19...

La Warner Brothers ens promet ara que s'acaba l'any, un seleno de Vampireses 1933. Nosaltres, però davant d'aquest seleno de "vamps" i vampirismes recordem a Maria Alla Nazimova, d'alta mitadecena, Nitja Nitja de nostre antipàtic i fangós i Barbara la Mary, que era figura més espectacular i més duradora en aquest rec...

EL TEATRE

UN ALTRE INSTANT DEL MATEIX FILM QUE AVUI S'ESTRENA AL COLISEUM

Crítica

Romea:

"La ben plantada"

de Gaston A. Mantua

Gairebé podem assegurar que aquest popular i curiós autor teatral que es diu G. A. Mantua, ha escrit la seva millor comèdia. És una mena de farsa retrospectiva barrejada amb una trama dramàtica i sentimental "La ben plantada", una hostelera, arriba a maridar-se amb Thome que ha afusellat el seu marit després de passar per una sèrie d'estats de venjança i d'amor. Tot això, però, és dit una mica distretament i sense endinçar-s'hi massa. La part pintoresca omega el fons dramàtic de l'obra.

L'obra té una certa vivacitat. Les escenes còmiques si bé no arriben a fer-la riure, tampoc et desespereu i això en una obra de G. A. Mantua ja és molt. Hi ha una pruja extraordinària de pintoresc. Així en la primera escena surten unes gitanes, una saragossana, un valencià i un gaspat. Aquesta gent, naturalment, enraonen a la seva manera, i encara que no del tot necessària, distreuen al públic. També hi trobareu aquella senyora sorda que no entén les paraules i amb les seves confusions provoca la desesperació del seu marit i la hilaritat del públic.

L'obra és feta a base de frases fetes. De vegades sospitem que l'autor s'hagi proposat de batre el rècord de no escriure res original, mentant en aquest triplíc d'escenes, sentimentals i populars. En tot moment sentirem unes coses que heu sentit sempre pels cel-oberts i per aquests cinemes d'arrabal. Creiem que aquest lèxic tan entenedor és una de les explicacions dels èxits de Mantua.

L'autor domina la tècnica teatral i es comporta com un home experimental en aquest triplíc d'escenes.

La companyia representa bastant acuradament aquesta obra de Mantua. Maria Vila una mica distreta, Pius Davi, sobri i correcte, Gimbernat, sap el que fa, exagera una mica més del compte. Entre aquesta correcció general, podríem fer alguna excepció. Giménez Salés, és evidentment, massa afectat. Cal fer un elogi per la presentació que representa un millorament.

El públic aplaudi i el senyor G. A. Mantua es veié obligat a sortir a salutar diverses vegades al final de cada acte.

J. T.

cat, a la plaça Trajana. Trobà el nou malalt llevat i tot content. I li mancà temps per a preguntar-li:

—On és l'escarola que el Papa us ha enviat?

—Heus-la ací, digué l'advocat, ho li mostrant-li un paneret; és el pardiner del Papa el qui me l'ha duta.

El metge l'esguarda amb aire de merzeppen i diu:

—No és certament un remedi que pugui guarir una malaltia com la vostra.

—Doctor, replicà l'advocat, poseu la mà al fons del paner: és allà on hi ha l'escarola.

El metge ho féu i hi trobà un rotlle de tres-cents escuts d'or. Aleshores, tot mirant amb satisfacció l'advocat:

—Amic meu, li digué, Hipòcrates no té aquesta mena de remeis; i se'n anà.

L'endemà, acudí, de bell nou, prop del Sant Pare, content i confós alhora.

—Sant Pare, digué, l'escarola que vau transmetre a l'advocat és d'una espècie que no es troba en la botànica. Si la Vostra Santetat ho permet, li recomanaré tots els malalts que es troben en les mateixes condicions que l'advocat Sixti Vè, contasta:

—El que em sap greu és de no poder-vos guarir tots de la mateixa manera.

L'escarola de Sixti Vè ha passat, en proverbi, a Roma. Quan, per tal de sortir de compromís, algú té necessitat d'un socors important, hom diu:

Li caldrà una mica d'escarola de Sixti Vè.

El doctor Fortí se dirigí esta-ventant a la casa on s'estava l'advocat,

no hi hinc les seves penes morals, les seves maleduccions. El metge d'assabentat amb dels il·ligams d'amistat entre l'advocat i el futur Sixti Vè. Trobant-se un dia en presència d'aquest pontífex, acabà fer anar a parlar la conversa sobre el pobre advocat, i plantà un quadre pintat de la seva extrema misèria, única causa de les seves dolores. El Papa, que no tenia temps d'allargar aquesta conversa, va interrompre i, amb el metge, es mantenen, però aquest no deixà de sortir amb una arruga al front.

L'endemà, el doctor Fortí obtingué encara audiència, i el Papa li digué:

—Fetiu molt la maldada, i hi hinc l'obra estudiada al llarg d'alguns temps. Per això no deuen de donar, a votres, alguna remedi; i he vist que produïen les efectes com els vostres. Abre em vau parlar de l'advocat malalt prop del qual vau fer sentir ordis. Digues-me, quin remedi li heu re-

ceptat?

—Sant Pare, contasta el metge, li he donat un restaurant en pols.

I lo, replicà, el Papa, li he enviat una mica d'escarola del jardí del Vaticà, i estic segur d'obtenir un bon resultat.

—Escarola! contasta el metge, sorprenut. Si el pobre advocat es posa ho amb aquest remedi, diu que haurà estat un miracle de la Vostra Santetat.

El Papa somrigué i acomodà el metge, tot dient-li:

—Aneu a veure al malalt i digueu-li que, d'ara endavant, jo seré el seu metge. És un client que us prenc: però per a vos, no signifiqui res.

El doctor Fortí se dirigí esta-ventant a la casa on s'estava l'advocat,